

עלון מס' 45

משיחות הרצי"ה זצ"ל

פרשת דברים

תורה של ארץ ישראל

השם 'משנה תורה' לחומש דברים¹, שנקבע על ידי חז"ל הוא שם מיוחד. אכן, התורה - 'מן השמים' אבל ישנם בה חלקים, וקבעו להם חז"ל שמות - לא 'סתם' שם מיוחד אלא - 'יחס מיוחד'.

עד הכניסה לארץ נמצאים בדרך, סוג של מצב מבולבל, אבל תורה נקנית ביישוב הדעת. ולכן טוען רבי יהודה ש"אין ללמוד סמוכין" (יבמות דף ד,ב) אבל ב'משנה תורה' (דברים) מגיעים אל ארץ נושבת, אל הנורמאליות של החיים של עם ישראל, ישוב הדעת של תורה, וכאן במשנה תורה - יש לדרוש סמוכים' היינו בסדרי הפסוקים המיושבים.

צריך לזכור שהמדבר הוא רק דרך, הכנה לארץ ישראל. וזהו ההסבר לכך שהספר פותח במילה "אלה (לא 'ואלה') הדברים...ד' אלוקינו דיבר אלינו בחורב לאמור: "רב לכם שבת בהר הזה, פנו וסעו לכם ובואו הר האמורי וכו' " - ועל כן דעת הרמב"ן אביהם של ישראל מהפסוקים האלה כי המצווה היא לכבוש את ארץ ישראל - והיא קיימת בכל הדורות.

ראוי להוסיף כאן מדברי הריב"ש כי ירושת הארץ היא גם מצווה על היחיד ובלשונו: "מצוות עשה לדורות, מתחייב כל אחד ממנו, ואפילו בזמן גלות". ברור אם כן שזו יותר ממצווה פרטית - שהרי היא "כוללת את כל ישראל" (סימן קא)

מדבריו למד בעל ה"ציץ אליעזר" (חלק ז תשובה מח) שכל עולה המתיישב בארץ ישראל הרי בזה הוא מקיים מצווה אישית וגם מחזק את המצווה הכללית של עם ישראל.

על פי "מתוך התורה הגואלת ב" (פרשת דברים, תשל"ו עמ' רכג-ד) להרב חיים א' שורץ הי"ו

¹ על פי הכתוב בדברים פרק יז, יח "וכתב לו את משנה התורה הזאת"

